

Motion till riksdagen 2005/06:Ub320

av **Barbro Feltzing (mp)**

Forskningsprogram om biologiska effekter av elektromagnetiska fält

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en utredning för inrättande av ett nationellt forskningsprogram avseende biologiska effekter av elektromagnetiska fält.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en utredning om inrättande av en forskarskola för biologiska effekter av elektromagnetiska fält.

Ett nationellt forskningsprogram

På grund av en mycket snabb teknikutveckling med trådlös kommunikation exponeras den svenska befolkningen för elektromagnetiska fält, (EMF). Många av de tekniska tillämpningarna som är under utveckling kommer att arbeta på frekvenser där nästan ingen bioeffektforskning bedrivits. Svensk industri har varit mycket framgångsrik inom mobil kommunikation, varför det är av nationellt intresse att tekniken kan utvecklas på ett framgångsrikt och säkert sätt. Det är därför av största vikt att frågan om eventuella hälsoeffekter av elektromagnetiska fält, av dessa nya tillämpningar, omgående studeras med hög kompetens.

Europarådet har rekommenderat att ”medlemstaterna, i syfte att öka kunskapen om elektromagnetiska fälts hälsoeffekter, bör främja och skaffa sig överblick över forskning om elektromagnetiska fält och människors hälsa som ett led i deras nationella forskningsprogram”.

Sådana nationella forskningsprogram avseende biologiska effekter av elektromagnetiska fält har startats i en rad EU-länder, såsom Finland, Tyskland, Italien och Frankrike.

Ett nationellt forskningsprogram om biologiska effekter av elektromagnetiska fält bör även Sverige starta.

Fel! Okänt namn på

Miljömålskommitténs uttalande och en forskarskola

Miljömålskommittén skriver i sitt slutbetänkande att ”riskerna med elektromagnetiska fält skall vara så klarlagda år 2010 att myndigheterna kan planera att vidta konkreta åtgärder” och att ”av den kunskap, som finns idag går det inte att avgöra vilka hälsorisker de elektromagnetiska fälten skulle kunna medföra, men vi anser att man redan nu bör tillämpa försiktighetsprincipen och samtidigt intensifiera forskningen på området”.

Många ansedda forskare står bakom ett önskemål om att ett nationellt program ska dimensioneras så att forskning av hög kvalitet möjliggörs och att det också kan innefattas i en forskarskola. Programmet kan lämpligen inordnas i den nya forskningsfinansieringen, men bör öronmärkas då den är av starkt tvärvetenskaplig karaktär.

Världshälsoorganisationen har klassat magnetfält som ”möjligen cancerframkallande”

WHO:s cancerforskningscentrums experter inom forskning om elektriska och magnetiska fält från tio länder har enats om att kvalificera EMF som möjligen cancerframkallande utifrån en gruppering av ämnen i fem klasser. I samma klass eller nivå ligger också DDT, bly och flera färgämnen.

International Agency for Research on Cancer (IARC) har granskat alla publicerade rapporter inom området statistiska och extremt lågfrekventa elektriska och magnetiska fält och cancer. Rapporten från 1979 om barnleukemi, där barn har exponerats för magnetfält över 0,4 mikrotlesa visar en fördubblad risk att utveckla leukemi. Rapporter med studier på vuxna är inte helt enhetliga och inga säkra slutsatser kan dras, men flera studier har antytt en ökad cancerförekomst med magnetfältsexponering.

Studier på djur och på celler ger heller inte en entydig bild.

Vetenskapen saknar i dag kunskap om hur växelmekanismen mellan fälten och de biologiska systemen interagerar och om detta skulle kunna leda till en cancerutveckling. IARC bedömer att nuvarande data inte räcker för en bedömning om EMF är cancerframkallande, och benämner dem därför som möjligen cancerframkallande.

För att bättre förstå magnetfältens eventuella farlighet måste forskningen koncentreras på att undersöka växelverkningsmekanismen mellan magnetfält och biologiska system. Yrkesmässig exponering sker ofta med olika frekvenser och varierar ofta i tiden. För yrkesexponering och cancer räcker inte studierna i dag till att speciellt peka ut magnetfälten. Åtgärder bör intensifieras för att reducera magnetfältsexponeringen generellt, genom kartläggning av arbetsplatser och miljöer.

Fel! Okänt namn på

Bedömningen av IARC ökar betydelsen av att ett nationellt forskningsprogram upprättas för att öka kunskapen om elektromagnetiska fälts hälsoeffekter. Bakom önskan står flera forskare från olika universitet och högskolor i Sverige. En forskarskola bör också inrättas som tar till vara på alla rön och all forskning som är gjord i Sverige och över hela världen på elektriska och magnetiska fält.

Stockholm den 2 oktober 2005

Barbro Feltzing (mp)